

DEĞER AKTARIMI AÇISINDAN YERLİ VE YABANCI ÇOCUK EDEBİYATI ÜRÜNLERİ

KARATAY, Halit*
TÜRKİYE/ ТУРЦИЯ

ÖZET

Bireylerin sosyalleşme sürecinde toplumsal değerlerin aktarımı için genellikle sözlü veya yazılı öyküleyici metinlerden yararlanılır. Çocukluk döneminde öyküleyici eserlere olan ilgi diğer edebi ürünlere göre daha fazladır. Okul öncesi dönemde çocuğun eğitilmesinde dinleme becerisinden yararlanılarak hoşlarına giden öyküler anlatılır. Okul dönemi öğrenmeleri ise büyük ölçüde okumaya dayanır. Bu dönemlerde çocukta olumlu davranış ve tutum geliştirme çalışmaları okul öncesi dinleme alışkanlığında olduğu gibi okul döneminde de daha çok öyküleyici metinlerle devam eder. Bu çalışmada temel eğitim çağındaki çocukların ilgi alanına giren ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okunması tavsiye edilen öyküleyici yerli ve yabancı 10’ar adet eserdeki “*Adalet, Aile Birliği, Bağımsızlık, Barış, Bilimsellik, Çalışkanlık, Dayanışma, Dini Değerler, Duyarlılık, Dürüstlük, Estetik, Hoşgörü, Misafirperverlik, Özgürlük, Sağlıklı Olma, Saygı, Sevgi, Sorumluluk, Temizlik, Vatanseverlik, Yardımseverlik*” değerlerinin işlenme sıklığı incelenmiştir. Çalışma, *betimsel alan* araştırmasıdır. Elde edilen veriler nicelik açısından SPSS 11. 5 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin betimlenmesinde frekans (F) ve yüzde (%) terimleri kullanılmıştır. Hem yerli hem de yabancı eserlerde dini değerler daha çok işlenmektedir. Diğer değerlerin işlenme sıklıkları arasında oransal bir eşitlik yoktur. Değer aktarımı eserlerde tesadüfi olmakla beraber eserlerde özellikle dinî içerikli değerler ön plana çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, değer, değer aktarımı, öyküleyici metin.

ABSTRACT

The Works of Indigeous and Foreign Children Literature in Terms of Transfer of Value

In individual’s process of socialization for social transfers of value, it is generally benefited from the oral or written narrative texts. Concern for the narrative works in childhood period is more than other literary works. During the pre-school period, stories are told, which they enjoy, by taking advantage

* Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı. e-posta: halitkaratay@gazi.edu.tr

of their listening ability. As for their learning in school period rely largely on reading. In these periods, the work of improving positive behavioral and attitude for children continues with narrative texts as in the pre-school listening habit. In this study, 10 item values of narrative works' "*Justice, family union, independence, peace, being scientific, diligence, cooperation, religious values, sensibility, honesty, aesthetic, tolerance, hospitality, freedom, being healthy, respect, affection, responsibility, cleanliness, patriotism, benevolence*" frequency of being worked are investigated which are in the province of elementary level students and recommended by ministry of education. The study is descriptive area investigation. Quantitative data were transferred to index cards and later analyzed by using SPSS 11.5 programme. For describing data, frequency (F) and percent (%) terms were used in the study. In indigenous and foreign works religious values are accommodated more than others. The process shows that no national equality exists among the frequency of other values. In works transfers of value is accompanied by casually, in works especially values about religion come into prominence.

Key Words: Children literature, value, transfers of value, narrative text.

GİRİŞ

Öykü anlatma geleneği bütün dünya kültürlerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu geleneğin "antik çağ insanlarının birbirlerini eğlendirmek, hoş vakit geçirmek, gençlere hayat tecrübelerini, dini ve kültürel mirasını aktarmak amacıyla oluştuğunu, böylelikle de edebiyatın ortaya çıktığını söylemek mümkündür" (Russell, 2004: 3). Başlangıçta çocuk edebiyatı veya yetişkinler edebiyatı diye bir ayırım yoktu. Çocuklar, aileleri ile aynı öyküleri dinler ve onlardan zevk alırlardı (Russell, 2004: 3-23).

Konuyla ilgili kaynaklar, *çocuk edebiyatı* kavramının 20. yüzyılın ilk çeyreğinde ortaya çıktığını bildirir. Bu kavram, hedef kitle olarak doğrudan çocuğu ele alan bir duyarlık ve çocukların düzeyine uygun anlatım biçimi ile onlara seslenen anlamında kullanılır. Çocuk Edebiyatı, denildiğinde hedef kitlesi belli bir edebiyat olarak anlaşılmalıdır. Bu edebiyat, yetişkin olmayan ve eğitilmesi gereken toplumun genç bireylerinin düşünce dünyasına seslenebilecek sözlü, yazılı ve görsel ürünlerden meydana gelir. Çocuk, kendisi için yaratılmış eserlerde, yaşadığı ortamın bir benzerini bulur. Yazılan veya anlatılanla yaşadıkları arasında bağlantı kurma ve karşılaştırmalar yapma fırsatını yakalar. Kısacası gelişme çağındaki çocukların anlama düzeyine, duygu, hayal ve düşünce dünyasına seslenebilen ürünlerin hepsine çocuk edebiyatı denilebilir.

Çocuk Edebiyatı, çocuğa eğlenceli zamanlar geçirmeyi sağlamanın yanında eğitici yönüyle de öne çıkar. Doğrudan doğruya çocuğu eğitmek amacıyla oluşturulmasa da, çocukta olumlu etki ve izlenimler bırakmayı amaçlar. Çocuğun kendini tanımaya, dış dünyada yaşananları algılama ve duruma göre davranış

sergileyebilme yetisini kazanmaya, çocukta olumlu gelişme ve değişmelere olanak sağlar. İyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-çirkin, güçlü ve zayıfın bir arada bulunduğu ve bu zıtlıkların kıyasıya yarıştığı öyküleyici çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğa gerçekçi bir dünya fotoğrafı çizer. Okul öncesi dönemde bu eserler, çocuğun dinleme-anlama, konuşma-anlatma becerilerini pekiştirmenin yanında, çevresinde olup biten olayları algılaması ve kendini ifade etmesi için sözcük dağarcığını geliştirir. Programlı kültürlenme süreci olan okul çağında çocuk, öyküleyici eserler aracılığıyla kitaba sevgiyle bakmayı ve ona yaklaşmayı öğrenir, okuma-anlama zevk ve alışkanlığını edinir (Karatay, 2007: 472). Çocuk edebiyatı ürünleri, bir yandan çocuğun dil becerilerini geliştirirken bir yandan çocukta, millî ve evrensel kültür değerlerine ilişkin bir bilincin uyanmasını ve bir tutumun gelişmesini sağlar. Aktarma, iletişim sürecinin temel unsuru olan dil, ait olduğu milletin kültürel değerleri olan millî kimliğin özelliğini taşır. Dil, bireylere ve/veya nesillere millî kültürü aktarır; geçmiş, gelecek ve bugün arasında köprü görevi görür. Millet, devlet ve kültür üçlemesinin ayakta kalmasını, yaşamasını sağlar. Bireyin kültürlenme süreci tamamen dile dayanmaktadır. (Özbay, 2002: 118). Her millet, toplum, gelecek nesillerine kendi değerlerini devretmekte, eğitim yoluyla aşılama çabı yapmaktadır.

“Değer” Kavramı ve Aktarımı

Sosyal bilimcilerin ilgi alanına giren “değer” kavramı, iktisattan felsefeye, felsefeden sosyolojiye, sosyolojiden psikolojiye kadar birçok disiplinin konu alanına girdiğinden bu kavrama ilişkin çeşitli tanımlar yapılmıştır. Değer kavramı, iktisattan etiğe geçmiş bir terim olarak (Kuçuradi, 2003:38) kabul edilir. Başlangıçta iktisadın terimi olan değer, “insan emeğinin ürünü olan nesnelere ve parayla ilgili” (Özgen, 2005: 6) olarak bilinse de daha sonra felsefenin alanlarından biri olan “*etik*”in terimi olmuştur.

“Değer” kavramı, felsefe tarihinde öznelci ve nesnelci açılardan çok değişik şekillerde ele alınmıştır. Öznelci yaklaşıma göre yapılan tanımlarda birey açısından değer, toplum açısından değer olarak iki grupta toplanabilir. Nesnelci yaklaşıma göre tanım yapanlar değerlerin bir gerçekliklerinin olduğunu kabul ederler (Özlem, 2002: 283-284). Felsefede değerlerle birlikte anılan iki kavram vardır: erdem ve iyi. İyi, birçok filozofa (Platon, Aristoteles, Kant, M. Scheler, N. Hartman) göre baş değer, bazılarının göre ise “iyi” bir değer yargısı yüklemi olarak kullanılmaktadır (Tepe, 2002: 348). İyi, belli özellikler taşıyan bir yaşam tarzının, istemenin, aktarın, niyetlerin, yönelimlerin, davranışların ve kişilerin niteliğidir (Kuçuradi, 2003: 91). G. E. Moore gibi ahlak felsefecilerine göre “iyi” kendinden başka bir şeyle tanımlanamaz, sadece sezgi ile kavranabilir. Erdem ise, bir değer gerçeğe getirilmesinde öznenin belirli tarzda eylemlerde bulunabilme kapasitesi, yetisi, yeterliliği (Özlem, 2002: 309) olarak tanımlanır. Kısacası, ahlak felsefesi ile uğraşan filozoflar, “iyi” ve onun zıddı olan “kötü”nün ne anlama

geldiğini araştırmakta, hüsnü kabul gören insan davranışlarını da erdem olarak kabul etmekle de onlara bir değer atfetmektedir.

Psikolojik yaklaşımlarda ise değer, insan davranışlarında oynadığı rol açısından ele alınır ve tutumla bir arada kullanılır. Çünkü değer, insanın özellikle ahlaki davranışlar konusunda insanları, insanlara ait nitelikleri, istek ve niyetleri, davranışları değerlendirirken başvurduğu ölçüttür. Bundan dolayı bazı sosyal psikologlar tutum ve değer sözcüklerini birbirinin yerine kullanırlar. Smith, Rosenberg, Bruner, White gibi psikologlar, değerleri daha geniş, daha genel ve hiyerarşik olarak daha fazla önem taşıyan tutumlar olarak kabul ederler. Bu görüşü savunanlar, bir kimsenin değer hiyerarşisini ve kendi değerleriyle belli bir durum arasındaki işlevsel ilişkiyi nasıl algıladığı bilirse, o kimsenin benzer durumlar karşısındaki tutumunun da tahmin edilebileceğini (Kâğıtçıbaşı, 1981: 21) iddia etmişlerdir. İnsanın bazı durumlar karşısındaki tutumunun bilinmesi benzer durumlarda sergileyebileceği davranışların tahmin edilmesi, insanı ve dolayısı ile kitlelerin yönetimi ve denetimini ele geçirdiği bilinen bir gerçektir.

Değer, belirli bir durumu bir diğerine tercih etme eğilimi olarak da tanımlanabilir. Değerler, davranışlara kaynaklık eden ve onları yargılamaya yarayan anlayışlardır. Değerler ayrıca, bireylerin neyi önemli gördüklerini tanımlayarak istekleri, tercihleri, arzu edilen ve edilmeyen durumları gösterir (Erdem, 2003: 56). Perry, **General Theory of Value** (1926) ve **Realms of Value** (1954) adlı eserlerinde değerleri, insanların ilgileri ve ilgilendikleri nesnelere, ilgilerin cinsi, miktarı ve yoğunluğu çerçevesinde açıklanabileceğini söylemektedir (Özense, 2003: 227). Bu tanımda değerlerin kişiden kişiye, ortamdaki ortama değişebileceği üzerine vurgu yapılmaktadır. Değerler, toplumun sahip olduğu kültür içinde kalıplaşmış ölçütlerdir. Bu yönüyle değer kavramı sosyoloji, sosyal antropolojinin de ilgi araştırma, çalışma alanının konusudur. Çünkü toplumun bireyleri içinde yaşadıkları çevrenin değer ölçütlerine göre hareket ederler, ancak bu ölçütlere uyma zorunluluğu her durum ve zamanda kesin sınırlarla çizilmez. Sosyal öğrenme boyutunun yanında değer konusu, programlı eğitim ile ilgili olması eğitim bilimcilerinin de önemli ilgi alanlarından biri olmasını sağlamıştır. Sosyal öğrenme teorisi kuramcılarının göre değerler, ödül-ceza ve model alma yoluyla edinilen sosyal bir öğrenmedir. Her bireyin toplum içinde bir konumu (kız, erkek, memur, tüccar, evli, dul, genç, vs.) ve bu konum için toplumun uygun gördüğü rolleri vardır (Güngör, 2000: 70). Belli değerlere sahip olan bir kişinin öncelik, önem bakımından değer sıralaması her bir değere olan doyumunu ile yakından ilgilidir. Her bireyin değerlere doyumunu aynı değildir. Bir kimsenin değerler sıralamasının en üst basamağında olan değer, onun temel değeri olarak görülebilir. Varlığı mümkün olan bütün değerler bir kimseye verilse ve onların bir sıralaması yaptırılsa, o kimsenin en yukarıya koyduğu değer, kişinin her şeyden daha fazla kıymet atfettiği değer yer alır (Güngör, 2000: 42). Yapılan bu tanımlardan anlaşıldığı üzere değer, herhangi bir davranış,

durum, olay ve olgunun insanlar arasında arzu edilebilir veya edilemez olduğu hakkındaki inanç, düşünce ve genel-geçer yargı ve tutum olarak tanımlanabilir. Her millet, bireylerinin kültürleme sürecinde kendi değerlerinin edinmesini, kendi değerlerini benimsedikten sonra evrensel değerlere ulaşmasını bekler.

Değerler mutlak değişmez değildir ve hiçbir zaman durağan olmamıştır. Zamanla toplumda meydana gelebilecek değişiklikler kurumları değiştirdiği gibi değere bağlılığı da (Akarsu, 2006: 26) da değiştirecektir. Toplum kabullerindeki değişimler, toplumun her katmanında aynı etkiyi yaratmamaktadır. Bu durum, toplumun değişik katmanlarında değer farklılıklarına neden olabilmektedir. Bu farklılaşmanın sonucunda ise “kültür çatışmaları” ortaya çıkmaktadır. Değerlerin arkasında toplumun desteği oldukça bireyler arasında kuvvetle yer eder, fakat bu değerler arkasındaki destek zayıflanınca, değişmeye ve yozlaşmaya yüz tutar. Daha önceleri yetim ve kimsesizlerin güvencesi, herkesin bir miktar hakkının olduğu kabul edilen kamu malını koruma değeri, son zamanlarda toplum bireylerinin çoğu arasında anlam, kıymet, değer değişmesine uğrayınca, bunun haksızca edinilmesi veya kullanılması hoşgörü hatta takdir edilen bir davranış gibi karşılanmasına yol açtığı bilinen ve yaşanan toplumsal gerçeklerdendir. Toplumsal yapıyı oluşturan ekonomi, siyaset, aile, hukuk, eğitim, din gibi temel kurumların hepsinin kendine ait değerleri vardır. Ancak bu kurumların işleyişini nasıl birbirinden bağımsız düşünemiyorsak, değerleri de birbirinden bağımsız düşünmek mümkün değildir (Özensel, 2003: 228). Ekonomi, siyaset, aile, hukuk, eğitim, din alanında oluşan değişimler, bireylerin kişilik yapılarının da değişmesine neden olmaktadır. Değerlerdeki köklü değişiklikler toplumsal özelliklerin değişmesine kadar yol açmaktadır. Değerler, kişilerin bilişsel kurgulamalarının başlıca unsurlarıdır. Değerler arasında üst düzeyde bir ahengin oluşumu, kişinin çevreye uyumunun zorunlu şartlarından biridir ve bundan dolayı bireylerin toplumsal uyumları ve davranışları arasında bir tutarlılık söz konusu olabilmektedir (Özensel, 2003: 228). Her millet, gelecek nesillerinin iyi yetişmesi için emek harcar. Bireylerin toplumun beklentileri doğrultusunda yetiştirilmesi, kendisi ile barışık, ailesi ve yaşadığı çevre ile uyumlu sosyal ve konumlarının gerektirdiği rolleri üstlenmesi için değer aktarımı, okul öncesi dönemden sonra örgün eğitim kurumlarında devam etmektedir. Toplumun beklentilerine ait bu hedefleri gerçekleştirmekse kolay değildir. Çünkü değerler, özellikle de günümüzde, hızlı ve sürekli bir değişim içindedir.

Okullar, örgün eğitimin planlı ve programlı yapıldığı ortamlar olduğu için değer aktarımının da en etkili yapıldığı alanlar olarak kabul edilir. Çocuğun yaşadığı yakın çevre ve aile ortamından sonra değer aktarımında, okullardaki öğretim programlarının uygulayıcısı olan öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Öğretmeler, davranışları ile değer öğretiminde öğrencilere model olurlar. Öğretmenin dersine zamanında ve hazırlıklı gelmesi (sorumluluk), kılık kıyafetine özen göstermesi (temizlik), verdiği sözü yerine getirmesi (dürüstlük),

öğrencilerde *sorumluluk, temizlik, dürüstlük* gibi değerlerin var olmasını sağlayacaktır (Şen, 2007). Diğer taraftan öğretmenler derslerinde yaptıkları etkinliklerde, önerdiği okuma kitapları aracılığıyla da öğrencilere kazandırılmak istenen değerleri aktarılabilir. Ancak bunun yerine getirilmesi nitelikli eserlerin varlığına bağlıdır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan öğretim programlarında her derste öğrencilere kazandırılacak değerler: (*Adalet, aile birliği, bağımsızlık, barış, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, dini değerler, duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, misafirperverlik, özgürlük, sağlıklı olma, saygı, sevgi, sorumluluk, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik*) gerekçe ve açıklamalarıyla belirtilmiştir. Bu konunun pekiştirilmesini sağlamak, öğrenciler arasında okuma zevki ve ortak değer anlayışı geliştirmek amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı, 2005 yılında ilköğretim 5-8. sınıfları için “100 Temel Eser” adı altında bir okuma kitabı listesi oluşturarak bazı eserlerin öğretmenler tarafından çocuklara okutulmasını tavsiye etmiştir.

Amaç

Bireylerin sosyalleştirilmesi, eğitilmesi sürecinde hem okul öncesi dönemde hem de okul döneminde sözlü veya yazılı öyküleyici metinlerin yaygın olarak kullanıldığı bilinir. Okul öncesi dönemde çocuğun eğitilmesinde dinleme becerisinden yararlanılarak hoşlarına giden öyküler anlatılır. Okul dönemi öğrenmeleri ise büyük ölçüde okumaya dayanır ve çocukta olumlu davranış ve tutum geliştirme çalışmaları okul öncesi dinleme alışkanlığından hareketle daha çok öyküleyici metinlerle devam eder. Bu açıdan incelendiğinde sözlü veya yazılı öyküleyici metinlerin eğitim sürecinde önemli bir yeri vardır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okunması ve/veya okutulması tavsiye edilen yerli ve yabancı öyküleyici eserlerdeki değerlerin işlenme sıklığının bilinmesi, öğrencileri okumaya yönlendirme, kültürlenme sürecinde nitelikli eserlerle tanıştırma açısından önemlidir.

Yöntem

Bu çalışmada temel eğitim çağındaki çocukların en çok ilgi alanına giren, Millî Eğitim Bakanlığınca da okunması tavsiye edilmiş 100 temel eserden öyküleyici 10 yerli ve 10 yabancı eser örneklem olarak ele alınmıştır. Örnekleme giren eserlerde “*Adalet, Aile Birliği, Bağımsızlık, Barış, Bilimsellik, Çalışkanlık, Dayanışma, Dini Değerler, Duyarlılık, Dürüstlük, Estetik, Hoşgörü, Misafirperverlik, Özgürlük, Sağlıklı Olma, Saygı, Sevgi, Sorumluluk, Temizlik, Vatanseverlik, Yardımseverlik*” değerlerinin işlenme sıklığı incelenmiştir. Çalışma, *betimsel alan* araştırmasıdır. Elde edilen veriler nicelik açısından SPSS 11. 5 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Böylece yerli ve yabancı öyküleyici eserlerin millî ve evrensel değerlere yer verme niceliği ortaya konarak edebî eserlerdeki değerlerin işlenme niteliği kültürler arasılık açısından incelenmeye çalışılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Tablo 1: Öyküleyici Yerli ve Yabancı Çocuk Edebiyatı Eserlerinde İşlenen Değerlerin Yüzde ve Frekansları

DEĞERLER	Yerli Eserler		Yabancı Eserler		Toplam	
	F	%	F	%	F	%
1. Adalet	3	0,8	6	3,8	9	1,7
2. Aile Birliği	10	2,6	3	1,9	13	2,4
3. Bağımsızlık	1	0,3	-	0	1	0,2
4. Barış	-	0	2	1,3	2	0,4
5. Bilimsellik	3	0,8	-	0	3	0,6
6. Çalışkanlık	15	3,9	10	6,4	25	4,6
7. Dayanışma	14	3,6	1	0,6	15	2,8
8. Dini Değerler	138	35,8	36	22,9	174	32,1
9. Duyarlılık	33	8,6	20	12,7	53	9,8
10. Dürüstlük	2	0,5	10	6,4	12	2,2
11. Estetik	9	2,3	6	3,8	15	2,8
12. Hoşgörü	4	1	4	2,5	8	1,5
13. Misafirperverlik	7	1,8	-	0	7	1,3
14. Özgürlük	2	0,5	1	0,6	3	0,6
15. Sağlıklı Olma	3	0,8	1	0,6	4	0,7
16. Saygı	34	8,8	4	2,5	38	7
17. Sevgi	55	14,3	14	8,9	69	12,7
18. Sorumluluk	19	4,9	10	6,4	29	5,4
19. Temizlik	-	0	2	1,3	2	0,4
20. Vatanserverlik	6	1,6	3	1,9	9	1,7
21. Yardımseverlik	27	7	24	15,3	51	9,4
Toplam	385 (% 71)	100	157 (% 29)	100	542	100

Tablo 1'de görüldüğü üzere öyküleyici yerli eserlerde sırasıyla en çok, “dini değerler (138; % 35,8), sevgi (55; % 14,3), saygı (34; % 8,8), duyarlılık (% 8,6), yardımseverlik (27; % 7) ve sorumluluk (19; % 4,9)” değerlerine yer verilmiştir. Öyküleyici yabancı eserlerde ise sırasıyla en çok, “dinî değerler (36; % 22,9), yardımseverlik (24; % 15,3), duyarlılık (20; % 12,7), sevgi (14; % 8,9), dürüstlük (10; % 6,4), ve sorumluluk (10; % 6,4)” değerlerine yer verilmiştir. Öyküleyici yerli eserlerde saygı değeri en çok işlenen ilk altı değer arasında yer alırken,

yabancı eserlerde bu değer üzerinde fazlaca durulmadığı bunun yerine dürüstlük değerine yer verilmiştir. Hem yerli hem de yabancı öyküleyici eserlerde değerlerin işlenme sıklığı sıralaması farklı olmakla beraber eserlerde en çok sırasıyla “*dini değerlere, sevgi, duyarlılık, yardımseverlik ve sorumluluk*” değerlerine yer verildiği belirlenmiştir. Ayrıca, yerli öyküleyici eserlerde “*barış ve temizlik*”; öyküleyici yabancı eserlerde ise “*bilimsellik ve misafirperverlik*” değerlerinin işlenmediği saptanmıştır. Değerlerin işlenme sıklığı, bakımından genel olarak yerli eserler (385; % 71), yabancı eserlere (157; % 29) göre daha yoğundur.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Hem yerli hem de yabancı eserlerde dini değerler sıkça işlenmektedir. Diğer değerlerin işlenme sıklıkları arasında ise oransal bir eşitlik bulunmamaktadır. Değer aktarımı eserlerde tesadüfî olmakta, özellikle dini değerler ön plana çıkmaktadır. Bu durum çocuğun dünya görüşü, değer sıralaması üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğu ayrıca incelenmelidir. Yerli eserlerde “*barış ve temizlik*”; yabancı eserlerde ise “*bilimsellik ve misafirperverlik*” değerlerinin yer almaması da dikkat çekicidir. Yazarların eserlerinde bu değerlere yer vermeyişi acaba kültürler arası farklılığı mı simgelemektedir? Eğer bu değerler doğu ve batı milletlerinin gerçekten değer anlayışını yansıtıyor ve/veya gelecek nesillere bu değerler yeteri kadar aktarılmıyorsa küreselleşen dünyanın gelecek zamanlarında, medeniyetler arasında anlayış ve değer farklılığından kaynaklanan kültürler arası çatışmaların habercisi olabilir. Çocuklara okutulması önerilen eserlerde hangi niteliklerin ön planda olacağına ilişkin ölçütlerin konu alanı uzmanlarınca belirlenmesi gerekir. Çocukların okuması için önerilen eserler değer aktarımı açısından hem toplumun beklentilerini karşılamalı hem de gelecekte bireyi kendisi ve yaşadığı toplumla barışık, başka kültürlerin farklılıklarına da hoşgörü ile bakmayı sağlar nitelikte olan eserler arasından seçilmelidir.

KAYNAKÇA

Akarsu, B., (2006), **Değişen Dünya Değişen Değerler**. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.

Alangu, T., (2006), **Billur Köşk**. Derleyen: Zeynep Güleç, İstanbul: Akvaryum Yayınevi.

Boyunağa, A. Y., (2005), **Yankılı Kayalar**. İstanbul: Timaş Yayınları.

Canat, H. N., (2006), **Bir Küçük Osmancık Vardı**. İstanbul: Timaş Yayınları.

Carrol, L., (2005), **Alice Harikalar Diyarında**, Haz.: Azize Bergin, Ankara: Elips Kitap.

Collodi, C., (2005), **Pinokyo**, Haz: Yasemin Akbaş, İstanbul: Akvaryum Yayınevi.

Cumalı, N., (2006), **Üç Minik Serçem**. İstanbul: Cumhuriyet Kitapları.

Daudet, A., (2005), **Değirmenimden Mektuplar**, Haz: Zümra Küçük, İstanbul: Erdem Yayınları.

Dickens, C., (2005), **Oliver Twist**, Haz: Ender Köse, İstanbul: Karanfil Yayınları.

Erdem, A. R., (2003), “Üniversite Kültüründe Önemli Bir Unsur: Değerler”. **Değerler Eğitimi Dergisi**. Cilt: I, Sayı: 4.

Güngör, E. (2000), **Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar**. İstanbul: Ötüken Yayınları.

Hemingway, E., (2005), **Yaşlı Adam ve Deniz**, Haz: Bilge Ekinci, Ankara: Elips Kitap.

Kâğıtçıbaşı, Ç., (1981), **Çocuğun Değeri –Türkiye’de Değerler ve Doğurganlık-**. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

Karatay, H., (2007), “Dil Edinimi Ve Değer Öğretimi Sürecinde Masalın Önemi Ve İşlevi”. **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**. Cilt V Sayı 3.

Kemal, O., (2006), **İnci’nin Maceraları**. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Kuçuradi, İ., (2003), **İnsan ve Değerleri**. Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.

Özbay, M., (2002), “Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretimi”, **Türk Dili**, S. 602.

Özensel, E., (2003), “Sosyolojik Bir Olgular Olarak Değerler”, **Değerler Eğitimi Dergisi**, Cilt I, Sayı 3.

Özgen, S., (2005), **İlköğretim 1. Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Değerlerin İncelenmesi** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı.

Özlem, D., (2002), “Değerler Sorununda Nesnelcilik/Mutlakçılık Ve Öznelcilik/Rölativizm Tartışması Üzerine”. **Bilgi Ve Değer**. Bilgi Ve Değer Sempozyum Bildirileri. Ankara: Vadi Yayınları.

Pyle, H., (2005), **Robin Hood**, Haz.: Kamil Kayıkçı, İstanbul: Karanfil Yayınları.

Rasim, A., (2005), **Falaka**. İstanbul: Timaş Yayınları.

Russell, D. L., (2004), **Literature for Children**. (5th Edition), Pearson Education: Usa-Boston.

Spyri, J., (2005), **Heidi**, Haz.: Faruk Çil, İstanbul: Güven Yayın Dağıtım.

Stevenson, R. L., (2005), **Define Adası**, Haz.: Şengül Gülbahçe, İstanbul: Timaş Yayınları.

Swift, J., (2005), **Güiver'in Gezileri**, Haz.: Fatma Zehra Arslan, İstanbul: Timaş Yayınları.

Şen, Ü., (2007), **Millî Eğitim Bakanlığının 2005 Yılında Tavsiye Ettiği 100 Temel Eser Yoluyla Türkçe Eğitiminde Değerler Öğretimi Üzerine Bir Araştırma** (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Tepe, H., (2002), “Değerler Ve Değer Bilgisi”. **Bilgi ve Değer. Bilgi ve Değer Sempozyum Bildirileri**. Ankara: Vadi Yayınları.

Tuğcu, K., (2006), **Yer Altında Bir Şehir**. İstanbul: Pegasus Yayınları.

Verne, J., (2005), **80 Günde Dünya Turu**, Haz.: Ömer Baldık, İstanbul: Timaş Yayınları.

Yıldız, B., (2005), **Arılar Ordusu**. İstanbul: İskele Yayıncılık.

Zarifoğlu, C., (2005), **Serçekuş**. İstanbul: Beyan Yayınları.

Zarifoğlu, C., (2005), **Yürekdede İle Padişah..** İstanbul: Beyan Yayınları.